

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อำเภอสมเด็จ เป็นหนึ่งในเจ็ดอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอสมเด็จเป็นป่าเขาสูงสลับซับซ้อน โดยมีที่ราบลุ่มแม่น้ำขวม และที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดเล็ก ต่างๆเพียงประมาณ 2.20 % หรือคิดเป็น 16,187 ไร่ ส่วนอีก 97.80% เป็นพื้นที่ป่าเขาซึ่งพื้นที่ป่าส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าสงวน ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอสมเด็จอาศัยอยู่ตามพื้นที่ป่าเขาเป็นส่วนใหญ่ ประชากรเพียงส่วนน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ราบสภาพพื้นที่อำเภอสมเด็จบริเวณทางทิศตะวันตกเป็นแนวชายแดน ติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนมาร์ โดยมีแนวแม่น้ำสาละวิน เป็นแนวเขตแบ่งพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ ซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ของจังหวัดผาปูน รัฐกอกูเล ประเทศสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของรัฐกะเหรี่ยง ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นประชากรที่มีเชื้อชาติกะเหรี่ยงเป็นหลัก

จากประวัติศาสตร์ประชากรเชื้อชาติกะเหรี่ยงของอำเภอสมเด็จแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1.ชาวกะเหรี่ยงดั้งเดิม โดยกลุ่มนี้มีภูมิลำเนาอยู่พื้นที่อำเภอสมเด็จมาตั้งแต่ในอดีตซึ่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้นกะเหรี่ยงเป็นชนเผ่าที่มีจำนวนมากที่สุดในบรรดาชาวเขาทั้งหมดในจังหวัดแม่ฮ่องสอน อาศัยกระจ่ายกันอยู่ทุกอำเภอ ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตติดต่อกับรัฐกอกูเลและรัฐกะยาอันเป็นแคว้นกะเหรี่ยงในประเทศพม่า โดยชาวกะเหรี่ยงได้เข้ามาอาศัยอยู่ในแม่ฮ่องสอนเมื่อประมาณ 100 ปีมาแล้ว มี 2 เผ่า คือ ชาวกะเหรี่ยงโปว์หรือกะเหรี่ยงแดง และกะเหรี่ยงสะกอหรือกะเหรี่ยงขาว โดยกะเหรี่ยงมีวิถีชีวิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา ชอบใช้ชีวิตอยู่อย่างสงบ โดยกะเหรี่ยงกลุ่มนี้ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอสมเด็จมาตั้งแต่อดีต จึงได้รับการรับรองจากรัฐไทยให้ได้รับสถานะเป็นคนสัญชาติไทยโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามหลักดินแดนของกฎหมายสัญชาติ

ส่วนกะเหรี่ยงกลุ่มที่ 2 คือกลุ่มที่ในอดีตเคยมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศเมียนมาร์แต่ได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย เนื่องจากพื้นที่อำเภอสมเด็จมีสภาพภูมิประเทศติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ ทำให้ประชากรเชื้อชาติกะเหรี่ยงในประเทศเมียนมาร์อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในอำเภอสมเด็จเป็นจำนวน

มาก จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของการย้ายถิ่นของคนเชื้อชาติกะเหรี่ยงจากเมียนมาร์สู่อำเภอสบเมย นั้นมีสาเหตุของการย้ายถิ่นที่ได้นำเสนอในรูปของปัจจัยผลักดันจากประเทศต้นทางดังนี้

1. ปัจจัยผลักดันเกิดจากปัจจัยทางด้านสังคมและการเมืองการเคลื่อนย้ายส่วนหนึ่งอาจเกิดจากความไม่พอใจสภาพสังคมหรือการเมืองในประเทศได้ เช่นปัญหาการสู้รบ ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การที่เมืองมีแต่ความวุ่นวาย มีการกีดกันเรื่องเชื้อชาติ วรรณะ หรือความคิดเห็นทางการเมือง เป็นต้น

2. ปัจจัยผลักดันเกิดจากสภาพทางด้านเศรษฐกิจในพม่า อันเป็นผลมาจากการใช้ความรุนแรงของรัฐบาลทหารพม่า ประชากรส่วนใหญ่ไม่สามารถครอบครองทรัพย์สินได้ ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนสำหรับปัจจัยดึงดูดจากประเทศไทยที่ส่งผลทำให้คนเชื้อชาติกะเหรี่ยงตัดสินใจเดินทางเข้านั้น พบว่าเกิดจาก

1. ปัจจัยทางด้านสังคม อันหมายถึงการที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคมที่มีพื้นฐานประชากรที่หลากหลายเผ่าพันธุ์ เช่น กะเหรี่ยง คะยาห์ ที่เดินทางเข้ามาอยู่ก่อนแล้ว นั้น ส่งผลทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ที่มาจากพม่าไม่ว่าจะเป็นกลุ่มไทใหญ่ กะเหรี่ยง และกะยาห์ ไม่ต้องการปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินชีวิตของตนเองมากนัก เมื่อเทียบกับต้องเดินทางไปยังจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย

2. ปัจจัยในเรื่องค่าจ้าง ที่สูงกว่าประเทศของตนจึงเป็นเหตุจูงใจให้คนสัญชาติพม่าจำนวนมากหลบหนีเข้ามาทำงานในประเทศไทย

3. อาณาเขต การมีอาณาเขตติดต่อกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีพรมแดนติดกับพม่าทั้งในรัฐฉาน รัฐกะเหรี่ยงและกะยาห์ ยาวถึง 483 กิโลเมตร จึงเป็นเหตุทำให้ประชาชนใน 3 รัฐ สามารถเดินทางเข้ามาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ง่าย

4. ความปลอดภัย ในที่หมายถึง ความปลอดภัยเมื่อเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทย โดยปราศจากสงครามกลางเมือง การละเมิดสิทธิมนุษยชน

5. การผ่อนผันนโยบายของรัฐไทย ในด้านการให้อนุญาตเข้าเมือง หรือนโยบายให้สัญชาติหรือให้สถานะคนเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายต่างๆ สังเกตได้จากมติคณะรัฐมนตรีในแต่ละรัฐบาลที่เอื้อต่อการหลั่งไหลเข้ามาของคนชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศพม่า

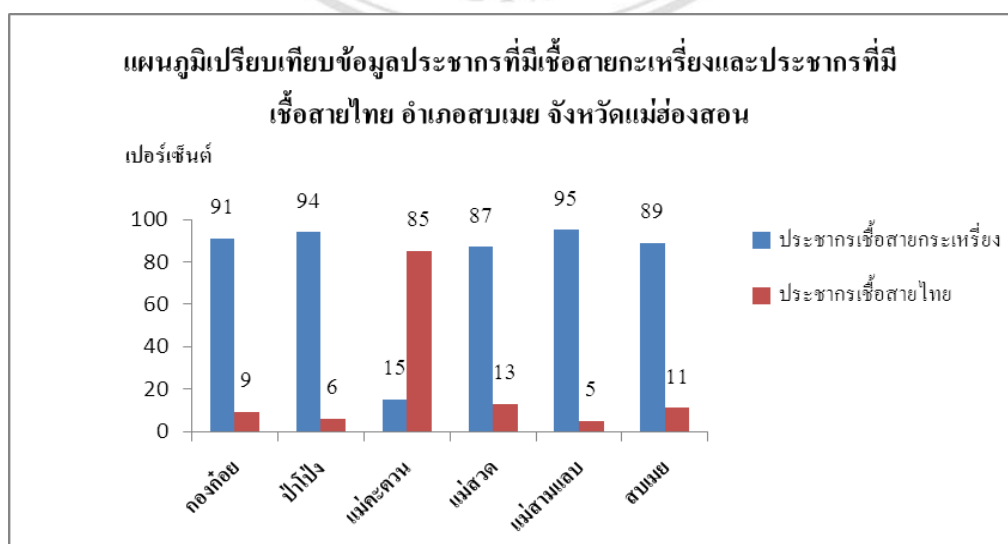
ซึ่งจากสภาพทั่วไปของอำเภอสบเมยที่มีกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากจึงทำให้สภาพสังคมของอำเภอสบเมยมีลักษณะที่แตกต่างจากสังคมอื่น เนื่องจากมีกลุ่มคนเชื้อชาติกะเหรี่ยงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากกว่าคนเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ตามพื้นราบ ซึ่งคนเชื้อชาติกะเหรี่ยงมีวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ทักษะคติ ความเคารพนับถือในสังคมนั้น ๆ แตกต่างกับคนเชื้อชาติไทยซึ่งจากลักษณะเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นตัวกำหนดให้คนในสังคมมีพฤติกรรม ความคิด ความเชื่อ

ทัศนคติที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้แต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันซึ่งพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยหลักซึ่งส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ความคิดความเชื่อทางการเมืองของคนในแต่ละกลุ่มนั้น ๆ แตกต่างกันไป (ที่ทำการปกครองอำเภอสมุย, 2556:15-30)

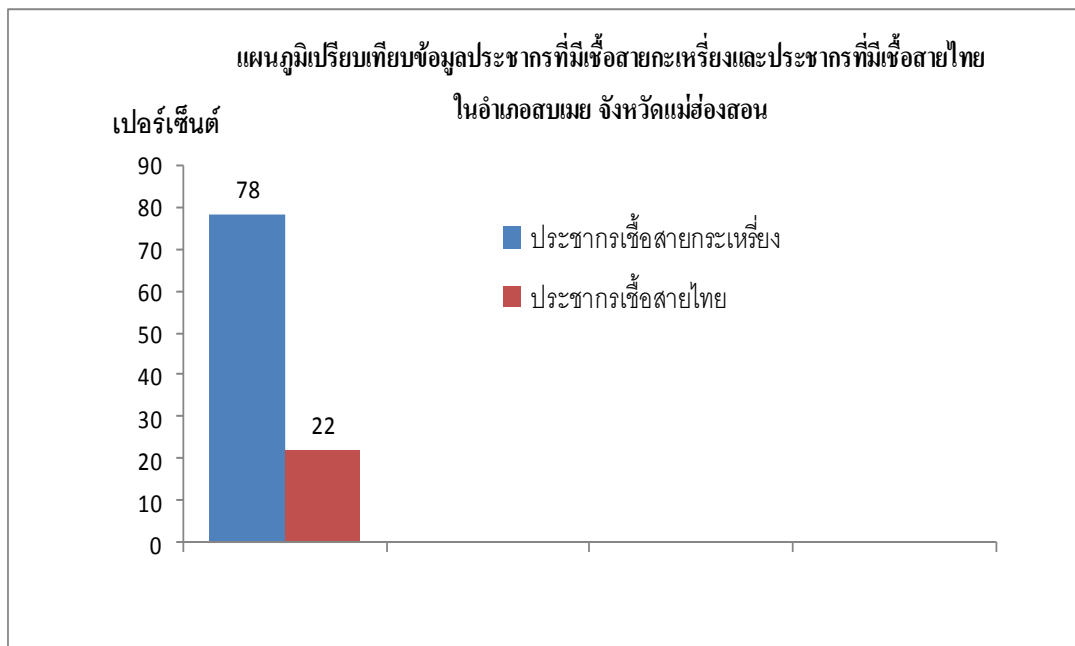
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบข้อมูลประชากรที่มีเชื้อสายกะเหรี่ยงและประชากรที่มีเชื้อสายไทย
อำเภอสมุย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตำบล	จำนวนประชากรทั้งหมด	ประชากรเชื้อสายกะเหรี่ยง	ประชากรเชื้อสายไทย	ประชากรเชื้อสายกะเหรี่ยง (เปอร์เซ็นต์%)	ประชากรเชื้อสายไทย (เปอร์เซ็นต์%)
กองก่อย	5,422	4,936	490	91	9
ป่าโป่ง	4,054	3,844	210	94	6
แม่คะตวน	6,254	876	5,378	15	85
แม่สวด	7,648	6,692	992	87	13
แม่สามแลบ	10,399	9,949	450	95	5
สมุย	8,026	7,166	860	89	11
รวม	41,803	32,689	9,094	78%	22%

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอสมุย ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ.2559

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงเปรียบเทียบข้อมูลประชากรที่มีเชื้อสายกะเหรี่ยงและประชากรที่มีเชื้อสายไทย
ในแต่ละตำบล ของอำเภอสมุย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงเปรียบเทียบข้อมูลประชากรที่มีเชื้อสายกะเหรี่ยงและประชากรที่มีเชื้อสายไทยในระดับอำเภอ

จากข้อมูลประชากรที่ได้นำเสนอเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างประชากรเชื้อชาติไทยกับเชื้อชาติกะเหรี่ยงพบว่า มีจำนวนประชากรที่แตกต่างกันอย่างมากระหว่างทั้งสองกลุ่มมีปัจจัยในหลาย ๆ ด้านที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าทั้งสองกลุ่มมีวัฒนธรรมทางการเมืองต่างกันหรือไม่ วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองหมายถึงแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลซึ่งมาจากความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) ของบุคคลซึ่งได้รับการหล่อหลอมถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมาจนกระทั่งทำให้บุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ วัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละสังคมนั้นเกิดจากกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมทางการเมือง (Political Socialization Process) ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนานจนทำให้บุคคลในสังคมมีความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) ที่แตกต่างกันซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ของบุคคลในสังคมและเมื่อบุคคลในสังคมมีพฤติกรรมทางการเมืองเป็นแบบแผน (Pattern) พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้นจากกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองดังกล่าวการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับวิวัฒนาการของระบบการเมืองการปกครองที่

ผ่านมาในอดีตโดยเฉพาะกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย (สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, 2549:649-650)

วัฒนธรรมทางการเมืองมีลักษณะเป็นนามธรรมที่เน้นถึงระบบความเชื่อ ความคิดเห็น ค่านิยม ตลอดจนทัศนคติทางการเมืองจึงถือว่ามิใช่บทบาทสำคัญในการทำให้ระบบการเมืองมีลักษณะแตกต่างกันไป การที่ระบบการเมืองของสังคมหนึ่งๆจะดำรงอยู่ได้หรือพัฒนาขึ้นไปย่อมต้องอาศัยการที่คนในสังคมนั้น ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงอยู่ หรืออาจกล่าวได้ว่า กระบวนการถ่ายทอดความรู้ทางการเมืองการปกครองต้องสอดคล้องกับระบบการเมืองการปกครองที่เป็นอุดมการณ์ของสังคมนั้น

จากสภาพสังคมในปัจจุบันที่ประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกัน เช่น เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ถิ่นกำเนิด รวมถึงศาสนาที่แตกต่างกันซึ่งความแตกต่างในแต่ละด้านดังกล่าวส่งผลให้ คนแต่ละกลุ่มมีความคิด ความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งคนส่วนมากจะมีความจงรักภักดีอย่างแน่นแฟ้นต่อกลุ่มของตนเป็นลำดับแรก และทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะเน้นการแสวงหาประโยชน์เฉพาะกลุ่ม เชื้อชาติและพื้นที่ ให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้ (ประพันธ์ สุริวงศ์, 2536:2-4)

จากปัจจัยดังที่กล่าวไว้เบื้องต้นของอำเภอสมเด็จที่มีบริบทในด้านประชากรที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นในประเทศไทย ทำให้ผู้วิจัยต้องการเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนทั้งสองกลุ่มในอำเภอสมเด็จ ว่าประชาชนทั้งสองกลุ่มมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันหรือไม่ เนื่องจากอำเภอสมเด็จในปัจจุบันยังเป็นพื้นที่ๆ ขาดการพัฒนาในหลายๆด้านเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นในประเทศไทย การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชากรในอำเภอสมเด็จ จะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง และความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เพราะปัจจัยเหล่านี้มีผลเป็นอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาพื้นที่อำเภอสมเด็จ ซึ่งหากประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองต่อการดำเนินงานต่างๆของรัฐในพื้นที่ก็จะส่งผลให้พื้นที่นั้น เกิดการพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว แต่หากประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวขาดการพัฒนา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งระหว่างบุคคลเชื้อชาติไทยกับบุคคลเชื้อชาติกระเหรี่ยงในเขตพื้นที่อำเภอสมเด็จ โดยมุ่งเน้นไปที่วัฒนธรรมทางการเมืองในระดับพื้นที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อระบบการเมืองในพื้นที่นี้ และยังเป็นแนวทางในการศึกษาด้านการเมืองการปกครองของชุมชนในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งเชื้อชาติไทยกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งเชื้อชาติกระเหรี่ยงในเขตพื้นที่อำเภอสบเมยแต่ละกลุ่มมีลักษณะเป็นอย่างไร ปัจจัยหรือตัวแปรใดที่ส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละกลุ่มบุคคลเป็นเช่นนั้น เมื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลทั้งสองกลุ่มแล้วเหมือนหรือแตกต่างกัน

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนเชื้อชาติไทยและประชาชนเชื้อชาติกระเหรี่ยงในพื้นที่ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเชื้อชาติไทยและประชาชนเชื้อชาติกระเหรี่ยงในพื้นที่ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งเชื้อชาติไทยกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งเชื้อชาติกระเหรี่ยงในเขตพื้นที่อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกทางการเมือง ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการณรงค์หาเสียงการเข้ารับสมัครรับเลือกตั้ง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลซึ่งมาจากความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) ของบุคคลซึ่งได้รับการหล่อหลอมถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมาจนกระทั่งทำให้บุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ และเมื่อบุคคลในสังคมมีพฤติกรรมทางการเมืองเป็นแบบแผน (Pattern) พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้น

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องการเมือง การปกครอง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการเมืองการปกครอง โครงสร้างสถาบันทางการเมืองต่างๆภายในประเทศ ระเบียบ กฎหมายต่างๆที่บังคับใช้ภายในประเทศ ตลอดจนความเคลื่อนไหวต่างๆทางการเมืองการปกครองของประเทศ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การแสดงกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง บุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีสัญชาติไทย (ผู้แปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี) อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน นับถึงวันเลือกตั้งและไม่มีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ในการเลือกตั้ง

บุคคลเชื้อชาติไทย หมายถึงบุคคลที่มีสัญชาติไทย อาศัยอยู่ในอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีลักษณะทางชีวภาพของชน ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนจากลักษณะรูปพรรณ การแต่งกายและพูดภาษาไทยพื้นเมืองเป็นภาษาแรก

บุคคลเชื้อชาติกระเหรี่ยง หมายถึงบุคคลที่มีสัญชาติไทย อาศัยอยู่ในอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีลักษณะทางชีวภาพของชน ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนจากลักษณะรูปพรรณ การแต่งกาย และพูดภาษากระเหรี่ยงเป็นภาษาแรก

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. ให้ทราบถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งระหว่างบุคคลเชื้อชาติไทยกับบุคคลเชื้อชาติกระเหรี่ยงในเขตพื้นที่ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved